

NOVICE

kmetijskih, rokodelnih in narodskih reči.

Na svitlobo dane od krajske kmetijske družbe.

V red devane od **Dr. Janeza Bleiweisa.**

Tečaj VII.

V sredo 23. véliciga travna (maja) 1849.

List 21.

Slava Slovencam! *)

Naj viharja moč razsaja,
Hraste cepi, skale taja,
Pahe zemlje naj zdrobí;
Vender kakor siva skala
Sred viharjev terdna stala
Večna bo Slovencov čast.

Naj se ves svet zoperstavi,
Narodu pravice davi,
In kovati ga želí;
Slave zora bo svetila,
Zob verige razdrobila,
Večna bo Slovencov čast.

Naj mertvaški strup jezika
Nas serdito v serce pika,
Naj le slabo govori;
Vzeti nam ne more slave,
Ne vtajiti bistre glave;
Večna bo Slovencov čast.

Kedar bliska meč morije
V boji kerv junaška lije,
Kakor hrast Slovinc stoji,
Za očastvo se daruje
Vso nevarnost zaničuje;
Večna je Slovencov čast.

Zato mi, Slovenje sini,
Zvesti svoji domovini
Eno serce bodimo!
Če nam je ljubezin mati,
Ino zloga nas pobrati,
Večna bo Slovencov cast.

J. Virk.

Kakó s sadnimi drevési ravnati, ko jih je toča poškodovala.

Skušeni viši vertnár Štajarske kmetijske družbe, gosp. Franc Trummer, tole svetje:

Pri drevesih, ktere je toča otokla, je pred vsim na njih starost gledati, kér se mora mladim drugač pomagati, kakor starim.

Je 1 do 8 lét stare drevesa toča otokla takó, de je drevesu po stebelu sémtertjé skorjo odbila, jih moraš, čeravno so že lepo verhno krono nastavile, brez vsiga pomislika drugo spomlad nad tlami ali saj do tistiga kraja odrezati, dotlej je skorja poškodovana. Nove mladike bojo pri močnih krepkih drevesih dostikrat že v pervim létu 3, 4 do 6 čevljev dolge zrasle, — od toče ranjeno, pa ne vnóvič cepljeno drevó ti bo pa, ako se tudi berž ne posuší, vunder vedno hiralo. (Zató že tudi stara skušnja učí: kader véjo pri deblu gladko odrežeš, rano vselej s vertnim mazilam zamaži, de ne začne gnjiti in drevó se šušíti). Če deblu skorje manj-

ka, naglo vsahne noter do muzga, de rujavo postane in konec vzame.

Posebno nevarno je tako poškodovanje pri češnjah, višnjah in sploh vsim kosičnim sadju, kér se pri tem ranjeni kraji nikdar ne zacelijo in zarasejo.

Pri starih drevesih pa, ktere toča na močnim deblu in na debelih véjah do mertviga ne rani, naj se poškodovane tanjke véje noter do celiga preč odrežejo; to storí, de nov zdrav les zrasede in de se drevó v malo létih ozdravi, kakoršno je poprej bilo. Tode poškodovanih véj se nikakor ne loti poléti odrezati, čeravno je toča že morebiti mesca rožnika drevó otokla, kér skušnja učí, de véje, ki poléti zrasede, vedno slabotne in nerodovitne ostanejo.

Pri nekterih drevesih se da škoda toče odverniti, če se rane z drevesnim mazilam berž in še pred zamažejo, preden so ranjeni kraji suhi postali. Ko se je pa že les posušil in se je živa drevesna tkanina skercila, ni več upati, de bi se drevó ohranilo; véja se sicer še nekoliko časa obderží, pa poprej ali pozneje vunder konec vzame.

Kmetovavec kmetovavcam v resni premislik.

(Konec.)

Prijatli! če pogledamo veliki dar, ki ga ta kmetijska družba Slovencam podá, ali nam ne bo serce reklo: Položi še ti svoj dar, velik ali majhin, kakor premoreš, na oltar domovine? Veliko kapljic zbranih žene koleasa, in barke nosi. Zató se je tudi ta slavna družba obernila k vsim svojim slovenskim sosedam, in vse prijazno vabi, to koristno napravo podpirati; razposlala je na kmetijske družbe po Goriškim, Teržaškim, Koroškim in Štajarskim povabilo in prošnjo, de se naj vsi modri ljudjé opomnijo za prostovoljne darove v podporo tega verliga naména, ki vsim Slovencam veliki dobiček kaže. Tudi naša slavna škofija, ki vse krepko podpira, kar je Bogú v čast, sveti cerkvi v rast in vérnim tudi v časni prid, je to naredbo duhovnam podpirati priporočila. Prišlo bo torej med vas povabilo in prošnja, podeliti, kar vsak premore z zapiskam, v kteriga naj vsaki zapiše svoje imé in dar, ki ga bo v ta namén dal. Vsak darnik bo po tem takim znan Krajski družbi, ki si je v prid kmetovanja to veliko skerb naložila, kér darovi vsake fare z zapiskam vred h kmetijski družbi v Ljubljano pojdejo.

Kakor ste pa prošeni, z daram kolikor je moč to koristno napravo podpirati, tako ste opomnjeni, de naj to poletje vsaka srenja gleda, kakiga razumniga možá ali mladenča v svojim kraji poiskati, in nagovoriti ga, de pojde prihodnjo jesen v Ljubljano; zakaj, če vse po sreči pojde, se bo letašnja jesen že ta šola odperla, in na léto že lahko imamo več razumnih živinskih zdravnikov med sabo.

Iz Slovenskih Novín.

*) Pesem iz »Drobtine« letašnjiga léta — vredna, de bi kdo lep napev, lohák pa iskrén, za-njo zložil. Vredništvo.